

Oppsummering av høringen om prest under utdanning, og Kirkerådets vurdering av høringssvarene.

Oppsummering av høringssvar	Kirkerådets vurdering
<p><u>Innledning</u> Det er kommet inn 15 svar til høringen, hvorav 10 fra bispedømmer. Tre utdanningsinstitusjoner (VID vitenskapelige høyskole, MF vitenskapelige høyskole og Teologisk fakultetet ved UiO og to fagforeninger (TeoLOgene og Presteforeningen) har levert høringssvar. Hovedinntrykket fra høringen er at det er bred oppslutning om å ordningen Prest under utdanning (PUU). Samtlige høringssvar uttrykker støtte til opprettelse av ordning, og det framkommer ingen grunnleggende motforestillinger mot ordningen.</p> <p>Oslo biskop og bispedømmeråd skriver: Oslo biskop og OBDR stiller seg positive til forslaget om å innføre en slik ordning.</p> <p>Nidaros bispedømmeråd skriver: Nidaros bispedømmeråd slutter seg til høringsforslaget og er positiv til at det opprettes en slik mulighet for rekrutteringsstilling.</p> <p>MF vitenskapelige høyskole skriver: MF stiller seg i all hovedsak positiv til ordningen slik den er foreslått.</p> <p>Presteforeningen skriver: Presteforeningen støtter i hovedsak forslaget slik det foreligger.</p> <p>Hovedtrekkene i høringssvarenes kommentarer til utformingen av ordningen gjengis i det følgende.</p> <p><u>Opprettelse og utlysning</u> Høringssvarene gir bred støtte til de to alternative måtene å opprette en PUU-stilling på.</p> <p>Oslo biskop og bispedømmeråd skriver: Oslo biskop og OBDR støtter at det i personalreglementet regelfestes to grunnlag for å lyse ut ledig rekrutteringsstilling</p> <p>Flere bispedømmer peker på at alternativ 2, opprettelse av stilling basert på framskrivning av bemanningsbehov, vil være det mest aktuelle.</p> <p>Oslo bispedømmeråd skriver: Ved bruk av ordningen må det på planleggingsstadiet og tilsetningstidspunktet tas høyde for endrede behov over tid. Forslaget om at tjenestedistriktet for rekrutteringsstillinger utgjør et prosti eller bispedømmet som sådan, støttes derfor, slik at det over tid foreligger nødvendig handlingsrom til å knytte rekrutteringsstillingene an til tjenestesteder hvor det foreligger reelt tjenestebehov. Presteforeningen innvender mot alternativt 2 at den forutsetter at bispedømme blir tjenestedistrikt.</p> <p>Presteforeningen skriver: Når det gjelder alternativ 2, mener Presteforeningen at det ikke er grunn til å innføre et nytt og større tjenestedistrikt enn det som gjelder for andre menighetsprester og prostiprester (jf. Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester § 9). Bispedømmet er ikke tjenestedistrikt for prester i annen sammenheng. Å innføre bispedømmet som tjenestedistrikt vil kunne medføre usikkerhet for de som er prest under utdanning om hvor de skal bo og arbeide.</p> <p><u>Målgruppe og kvalifikasjonskrav</u> Det er bred støtte til at ordningen primært skal rette seg inn mot rekruttering av andrekarriere-kandidater, og om kravet om at kandidaten innen maksimalt to års fulltidsstudier (tilsvarende 120 studiepoeng) kan kvalifisere seg til prestetjeneste i henhold til Tjenesteordning for menighetsprester §3.</p> <p>VID vitenskapelige høyskole påpeker at ordningen slik åpner for at søkere som har fylt 35 år og har en mastergrad i prinsippet kan være kvalifisert for en PUU-stilling uten å ha praktisk teologisk utdanning overhodet. Etter §3 punkt 2 kreves det av disse kandidatene at de</p>	<p><u>Innledning</u> Høringssvarene gir uttrykk for bred støtte til opprettelse av ordningen, og til hovedpunktene i ordningen slik den er beskrevet i høringssvarene. Kirkerådets vurderinger av høringssvarenes kommentarer gjennomgås nedenfor.</p> <p><u>Opprettelse og utlysning</u> Ingen av høringssvarene uttrykker motstand mot de to alternative måtene for opprettelse av stillinger, men Presteforeningen er kritisk til etablering av bispedømmet som tjenestedistrikt, av hensyn til forutsigbarheten for arbeidstaker.</p> <p>Kirkerådet mener at hensynet til fleksibiliteten i ordningen, og bispedømmenes mulighet til langsiktig ressursplanlegging tilsier at bispedømmet bør være tjenestedistrikt ved opprettelse av stillinger etter alternativ 2. I en tid med en utfordrende bemanningssituasjon vil dessuten arbeidsgiver ha interesse av å tilrettelegge for arbeidstakere tilsatt gjennom ordningen og bidra til forutsigbare og gode rammer for tjenesten.</p> <p>Forslaget om de to alternative tilsetningsmåtene blir stående uendret.</p> <p><u>Målgruppe og kvalifikasjonskrav</u> Til ordningens foreslåtte kvalifikasjonskrav innvender VID vitenskapelige høyskole at det vil være uheldig om ordningen åpnet for å ansette kandidater helt uten praktisk-teologisk utdanning. Kirkerådet deler denne oppfatningen, men mener samtidig at dette må veis opp mot hensynet til en ordning med tilstrekkelig fleksibilitet. Kirkerådet mener det er gode grunner til å vurdere om kvalifikasjonskravene skal utvides til å også omfatte 30 stp praktisk teologi, men at relevant erfaring bør kunne kompensere for et slikt utdanningskrav.</p>

<p>har 120 studiepoeng, hvorav 30 på masternivå, innen de tradisjonelle teologiske hoveddisipliner, og 60 studiepoeng praktisk-teologisk utdanning.</p> <p>VID vitenskapelige høyskole skriver:</p> <p>For å kunne fullføre utdanningen innen normert tid, må søkere til PUU-stillinger med mastergrad med andre ord ha 60 stp teologi/kristendom i fagkretsen når de søker seg inn på PUU. Dette kan bety at søkere tiltrer prestevikarstillinger uten noe form for praktisk-teologisk utdanning.</p> <p>...</p> <p>Som utdanningsinstitusjon vil vi uttrykke en sterk anbefaling å ikke tilsette i prestevikarstillinger uten et minimum av 30 stp praktisk-teologisk utdanning på lavere grad.</p> <p>Når det gjelder alderskrav, har de fleste høringssvarene ingen innsigelser mot at ordningen ikke har alderskrav knyttet til seg, utover det som allerede finnes i tjenesteordningen. Enkelte høringssvar anbefaler at ordningen bør innskrenke muligheten for unge studenter til å søke på en PUU-stilling.</p> <p>Teologisk fakultet skriver:</p> <p>Hvis Kirkerådet ikke ønsker å underminere den 6-årige profesjonsutdanningen frem til cand.theol.-grad er det avgjørende at PPU-ordningen utelukkende tas i bruk for andre-karriere studenter.</p> <p>Nidaros bispedømmeråd skriver:</p> <p>Det bør vurderes å opprettholde et minimum alderskrav på 35 år for å unngå å svekke ordinært studieløp for unge mennesker.</p> <p>MF vitenskapelige høyskole støtter at ordningen retter seg mot andrekarriere-kandidater og utdanningskravet i ordningen, men foreslår at kravet om maksimalt gjenstående studier heller omtales som 120 studiepoeng.</p> <p>MF vitenskapelige høyskole skriver:</p> <p>MF støtter forslaget om at prester under utdanning skal ha maksimum to års fulltidsstudier igjen. Vi anbefaler imidlertid at omfanget/tidsangivelsen angis som 120 studiepoeng. Dette tilsvarer to års fulltidsstudier.</p> <p><u>Tilsetning i PUU-stilling</u></p> <p>Det er bred støtte i høringen for at det skal tilsettes i fast 100% stilling, og for opprettelse av en ny lønnsramme til stillingen. Enkelte høringssvar trekker i tvil behovet for at PUU-stillingene skal opprettes som faste stillinger. Borg bispedømmeråd fremholder frikjøp fra eksisterende stilling som alternativ til å ansette fast i PUU-stillinger. Teologisk fakultet påpeker risikoen knyttet til å gi fast ansettelse til kandidater som ennå ikke er kvalifisert, og stiller spørsmål ved nødvendigheten av fast tilsettelse.</p> <p>Teologisk fakultet skriver:</p> <p>Fakultetet er usikker på om det vil være riktig eller nødvendig å innføre en ordning som legger opp til fast tilsetning i prestestilling av søkere som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetning. Man setter da ordinasjonen til side, når man kan bli tilsatt som prest i fast stilling uten den. Det virker ikke teologisk gjennomtenkt nok. I et bispedømme vil det til enhver tid være behov for vikarer til å dekke opp permisjoner og sykefravær, og muligens vakanser i stillinger under utlysning. Dette vil kunne gi hjemmel for midlertidig tilsetning.</p> <p>Hamar biskop og bispedømmeråd skriver:</p> <p>Hamar biskop og bispedømmeråd støtter en ordning med fast tilsetning under forutsetning av at det klargjøres at tilsetningsforholdet avsluttes dersom kvalifikasjonskravene ikke oppfylles og ordinasjon/vigsling ikke kan gis. Hamar biskop og bispedømmeråd mener at det bør utredes nærmere hvilket handlingsrom som finnes dersom kandidaten ikke fullfører studieløpet.</p>	<p>Enkelte høringssvar tar til orde for at ordningen også bør inneholde alderskrav, utover det som allerede finnes i tjenesteordningen. Det vil i så fall begrense muligheten for studenter under 35 år som har mindre enn 120 stp igjen av en cand.theol grad til å søke på PUU-stillinger, altså studenter som har fullført minst 4 år av den 6-årig profesjonsutdanningen.</p> <p>Kirkerådet er enig i at hovedveien til prestetjeneste i Den norske kirke skal være den 6-årige profesjonsutdanningen. Samtidig mener Kirkerådet at antallet stillinger som lyses ut gjennom ordningen ikke vil være høyt nok til å skape en omfattende lekkasje av studenter fra fulltidsstudiene. Kirkerådet anser dessuten at det ikke er særlig sannsynlig at et stort antall unge fulltidsstudenter søker seg til PUU-stillinger som i stor grad vil ha tjenestested i områder som det over tid har vist seg svært vanskelig å rekruttere prester til.</p> <p>Kirkerådet mener videre at det er verdt å ta i betraktning at et grunnleggende utfordringsbilde for bemanningssituasjonen i kirken er ubalanse i alderssammensetning i arbeidstokken. Den norske kirke har kort og godt for få unge ansatte. Denne ubalansen i alderssammensetningen skaper betydelige rekrutterings- og bemanningsutfordringer, og er bakgrunnen for en rekke rekrutteringstiltak, deriblant opprettelse av en ordning for Prest under utdanning. Det vil derfor være et paradoks om denne ordningen hindret unge i å gi inn i en fast stilling i kirkelig tjeneste, selv om det skulle gjelde studenter som kunne gått enda to år ved en fulltidsutdanning.</p> <p>Kirkerådet deler med andre ord ikke Teologisk fakultets oppfatning om at den 6-årig profesjonsutdanning undermineres ved at enkelte yngre heltidsstudenter går over i en PUU-stilling i siste del av studiet. Forslaget om å ikke stille alderskrav utover det som allerede finnes i tjenesteordningen opprettholdes. Kirkerådet foreslår samtidig at ordningen gis en tidsbegrensning, og at den mot slutten av perioden evalueres før eventuell videreføring.</p> <p>MF vitenskapelige høyskole kommenterer at kravet om resterende studier skal angis til "120 stp", i stedet for "to års fulltidsstudier". Kirkerådet mener at endringen vil bidra til at rammene for ordningen tydeliggjøres. Endringsforslaget tas til følge.</p> <p><u>Tilsetning i PUU-stilling</u></p> <p>Det er bred støtte i høringen for at det skal tilsettes i fast 100% stilling, og for opprettelse av en ny lønnsramme til stillingen. Selv om enkelte av høringssvarene betviler nødvendigheten av fast tilsetning i stillingene, mener Kirkerådet at det ikke er grunnlag for noen form for midlertidig tilsetning som en del av ordningen. Tematikken er mer detaljert drøftet i saksfremlegget. I tillegg til at Den norske kirkes ordninger skal være i tråd med Arbeidsmiljøloven, mener Kirkerådet at det er en del av kirkens samfunnsansvar som arbeidsgiver å bidra til størst mulig bruk av faste stillinger.</p> <p>Kirkerådet er ikke enig i at ordningen som innebærer fast ansettelse setter ordinasjonen til side, slik teologisk fakultet hevder. PUU-tilsatte vil gjøre tjeneste på fullmakt fra biskopen, på samme måte som med kandidater som er i praksistjeneste underveis i utdanningsløpet. Forslaget om fast tilsetning opprettholdes.</p>
---	---

Flere av høringsvarene peker på nødvendigheten av en grundig kvalitetssikring av kandidatene før tilsetting. Samtalen med biskopen trekkes fram som et viktig punkt i tilsettingen. Enkelte høringsvar foreslår at biskopen skal ha flere samtaler med kandidaten i forbindelse med tilsetting.

VID vitenskapelige høyskole gjør oppmerksom på den skikkethetsvurderingen utdanningsstedene utfører underveis i studieløpet, jf. Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, og stiller spørsmål om hvordan ordningen skal ta høyde for at en kandidat vurderes som ikke skikket til tjenesten underveis i studieperioden.

VID vitenskapelige høyskole skriver:

Dersom en PUU-deltaker viser seg å være uskikket i hht. Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning, er det godt nok grunnlag for å avslutte vedkommende sitt arbeidsforhold?

Presteforeningen påpeker at skikkethetsforskriften gjelder profesjonsutdanningen i teologi, mens ordningen vil omfatte kandidater som oppnår kvalifisering gjennom også gjennom andre studieprogram.

Presteforeningen skriver:

...skikkethetsforskriften gjelder etter sin ordlyd «profesjonsutdanningen i teologi. Det bør tas opp med utdanningsinstitusjonene om dette kan omfatte andre studieprogrammer enn de som gir graden cand.theol., og eventuelt hvordan skikkethetsvurdering i studiesituasjonen kan ivaretas dersom dette ikke er tilfelle.

Tilretteleggelse i studieperioden

Det er bred enighet i høringsvarene om at en 60/40 fordeling mellom arbeidstid og studiepermisjon er en god ordning. Flere av bispeddømmerådene peker på at ordningen bør gi fleksibilitet til å finne gode løsninger på fordelingen mellom arbeidstid og studiepermisjon i ulike deler av studieperioden.

MF vitenskapelige høyskole foreslår at maksimaltiden for å gjennomføre studiene bør være 4,5 år, og understreker viktigheten av at PUU-tilsatte får nok tid til studiene. MF foreslår at ordningen bør innebære 50% studiepermisjon.

MF vitenskapelige høyskole skriver:

Vi anbefaler at ordningen legger opp til 50 % permisjon, sekundært at det tydeliggjøres at studiene potensielt vil utgjøre en større andel enn tiden lønnen dekker.

Presteforeningen skriver dessuten om studieperioden:

Når det heter at studieperioden maksimum kan være på 4 år, forutsetter Presteforeningen at lovlige permisjoner i løpet av perioden, f.eks. foreldrepermisjoner, ikke regnes inn i studieperioden.

Flere høringsvar peker også på nødvendigheten av tett oppfølging av PUU-tilsatte underveis i studieperioden.

VID vitenskapelige høyskole skriver:

Et godt samarbeid mellom lærested, kandidat, prost og bispeddømmets personalavdeling er etter vår erfaring et viktig bidrag til en vellykket utdanning til prest under deltidsbetingelser. Det er viktig å finne gode ordninger for å formalisere dette samarbeidet.

Bindingstid

Alle høringsvarene støtter forslaget om at det er knyttet bindingstid til ordningen. Bjørgvin bispeddømmeråd ønsker en lengre bindingstid enn ordningen legger opp til.

Bjørgvin bispeddømmeråd skriver:

Vi ønsker likevel at bindingstiden samsvarer med antall studieår

Flere av høringsvarene ser et behov for en grundig kvalitetssikring av kandidater i forbindelse med tilsetting. Kirkerådet foreslår her en presisering av rutinene i rekrutteringsprosessen i ordningen: **Kandidater som søker PUU-stillinger må framlegge attest fra utdanningsinstitusjon som bekrefter at kandidaten oppfylder kvalifikasjonskravene til ordningen og kvalifiserer til opptak på aktuelle studier. Tilsettingsprosessen inneholder som et minimum ett eller flere stillingsintervjuer, samt referanseinnhenting. I tilsettingsprosessen skal kandidatens evne til å gjennomføre nødvendig studier vurderes i lys av tidligere yrkeskarriere. Kandidaten som etter tilsettingsprosess innstilles til stillingen gjennomfører minst én samtale med biskop i det aktuelle bispeddømmet, hvor biskopen vurderer kandidatens egnethet og om det kan utstedes nødvendige fullmakter. Deretter vedtas tilsetting i bispeddømmeråd. Kirkerådet foreslår også at stillingene har 6 måneders prøvetid. PUU-tilsatte følger VTV-programmet.**

I høringen påpekes det at utdanningsinstitusjonen utfører skikkethetsvurderinger av studenter. Det innebærer at det er en teoretisk mulighet for at en PUU-tilsatt kan vurderes som uskikket av utdanningsinstitusjonen, og ikke kunne gjennomføre studiene. **Kirkerådet mener at dette en risiko det er vanskelig å fullstendig eliminere, og at om en slik situasjon skulle oppstå må den løses i hvert enkelt tilfelle.**

Kirkerådet vil drøfte med utdanningsinstitusjonene hvordan skikkethetsvurderinger ivaretas på andre studieprogram enn cand.theol.

Tilretteleggelse i studieperioden

Det er bred oppslutning i høringen om forslaget om en arbeidsmengde på 60% og studiepermisjon på 40%. MF vitenskapelige høyskole foreslår både at det 50% studiepermisjon og at studieperioden i ordningen settes til 4,5 år. Kirkerådet har forståelse for at det kan oppstå situasjoner som gjør at en kandidat kan trenge noe tid enn normalt studieforløp legger opp til, men mener tidshorisonten for normalordningen for PUU kan bli vel lang med 4,5 år studieperiode og 2 års bindingstid.

Kirkerådet foreslår at det underveis i studieperioden kan gjøres avtale om å forlenge perioden med inntil ett år, hvis det er tungtveiende grunner for det.

Kirkerådet presiser at lovfestede permisjoner ikke vil gi nedkorting av studieperioden.

Kirkerådet opprettholder forslaget om at det legges en individuell plan for hver enkelt PUU-tilsatt, for hvert semester, og at planlegging og oppfølging foregår i samarbeid mellom lærested, den tilsatte, prost og bispeddømmets personalavdeling.

Bindingstid

Alle høringsvarene støtter forslaget om at det er knyttet bindingstid til ordningen, og de aller fleste høringsvarene støtter forslaget om 2 års bindingstid. **Forslaget om bindingstid opprettholdes.**

<p>kandidaten innvilges.</p> <p>Bjørgvin og Sør-Hålogaland understreker at det er viktig at bindingstiden utføres i bispedømmet, mens Presteforeningen ber om at det vurderes en mer fleksibel ordning.</p> <p>Presteforeningen skriver:</p> <p style="padding-left: 40px;">Presteforeningen vil foreslå at det vurderes om tjenesten i bindingstiden, dersom søkeren ønsker det, kan overføres til et annet bispedømme med større rekrutteringsutfordringer enn bispedømmet der PUU-tjenesten har funnet sted.</p> <p><u>Endringer i tjenesteordningen og personalreglementet</u></p> <p>Alle høringssvarene støtter de foreslåtte endringene i tjenesteordningen og personalreglementet. Presteforeningen foreslår en presisering av endringsforslaget til annet ledd §18</p> <p>Presteforeningen skriver:</p> <p style="padding-left: 40px;">Til ordlyden i forslaget til endring i § 18 annet ledd i personalreglementet: «Tilsvarende gjelder for personer som er tilsatt i en «prest under utdanning»-stilling».</p> <p style="padding-left: 40px;">Presteforeningen forutsetter at samtalen finner sted forut for tilsetting, og foreslår at formuleringen endres til «Tilsvarende gjelder ... som er aktuelle for tilsetting i en «prest under utdanning»-stilling».</p> <p><u>Navn på ordningen</u></p> <p>I høringssvarene er det ikke entydig støtte til et bestemt navneforslag, men "Prest under utdanning" som har størst oppslutning blant de ulike alternativene. Flere høringssvar peker på at dette er blitt et innarbeidet begrep. Navneforslag som inneholder begrepet "kandidat" oppfattes negativt av flere, blant annet hos Nidaros bispedømmeråd, MF vitenskapelige høyskole og Fagforbundet TeOLOgene.</p> <p>Fagforbundet TeOLOgene skriver:</p> <p style="padding-left: 40px;">Vi støtter ikke forslaget om å kalle ordningen «prestekandidat», da ordet kandidat betyr at man er ferdig til å gå inn i tjenesten som ordet knyttets til, sml Liturgi for vigsling til prestatjeneste.</p> <p>Teologisk fakultet påpeker at ordet "kandidat" også kan brukes for å beskrive en person som er underveis i studier.</p> <p>Teologisk fakultet skriver:</p> <p style="padding-left: 40px;">Fakultetet vil bemerke at «kandidat» i norsk kontekst har en dobbel betydning. Det kan både bety at vedkommende er under kvalifisering for noe, slik det er i dette tilfelle, eller at vedkommende er kvalifisert, jf. cand.theol.-graden. Fakultetet vil understøtte at det må være tydelig at den som ansettes i en slik stilling ikke er prest, men skal kvalifisere seg for prestatjenesten. Det er derfor vektige grunner til å bruke en tittel som allerede er i bruk, <i>prestevikar</i>.</p>	<p><u>Endringer i tjenesteordningen og personalreglementet</u></p> <p>Samtlige høringssvar støtter de foreslåtte endringene i tjenesteordningen og personalreglementet. Kirkerådet tar til følge Presteforeningens endringsforslag til annet ledd §18, ettersom samtalen med biskop finner sted mellom innstilling og tilsetting, jamfør beskrivelsen av rekrutteringsprosessen i under punktet "tilsetting i PUU-stilling". Kirkerådet foreslår et tillegg til annet ledd §18 i tråd med intensjonen i forslaget fra Presteforeningen.</p> <p><u>Navn på ordningen</u></p> <p>Høring gir ikke tydelig støtte til ett bestemt navneforslag, men viser at "Prest under utdanning" er et innarbeidet begrep. Kirkerådet er enig med Teologisk fakultets bemerkning om at "kandidat" kan brukes både om en person som er underveis i kvalifisering og allerede kvalifisert, men forstår samtidig at tittelen "prestekandidat" likevel ikke utvetydig uttrykker at vedkommende ikke ennå er kvalifisert. Flere høringssvar gir uttrykk for tilsvarende innvendinger mot bruken av "kandidat". Kirkerådet er enig med Teologisk fakultet at dette utgjør gode grunner til å velge en tittel som er i bruk allerede, nemlig "prestevikar". Det kan innvendes at "vikar" ikke gir tydelig uttrykk for at stillingen er fast. Samtidig er det mulig å være fast tilsatt i en virksomhet, men likevel vikariere i en annens sted i en periode.</p> <p>Kirkerådet foreslår at ordningen blir hetende <i>Prest under utdanning</i>, og at stillingstittelen i studieperioden er <i>prestevikar</i>.</p>
---	--